10/8/1983

Çevre Kanunu

Kanun No. 2872 **Kabul Tarihi : 9/8/1983**

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Tanımlar ve İlkeler

Amaç

MADDE 1.-Bu Kanunun amacı, bütün vatandaşların ortak varlığı olan çevrenin korunması, iyileştirilmesi; kırsal ve kentsel alanda arazinin ve doğal kaynakların en uygun şekilde kullanılması ve korunması; su, toprak ve hava kirlenmesinin önlenmesi; ülkenin bitki ve hayvan varlığı ile doğal ve tarihsel zenginliklerinin korunarak, bugünkü ve gelecek kuşakların sağlık, uygarlık ve yaşam düzeyinin geliştirilmesi ve güvence altına alınması için yapılacak düzenlemeleri ve alınacak önlemleri, ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleriyle uyumlu olarak belirli hukukî ve teknik esaslara göre düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2.- Bu Kanunda geçen;

a) "Çevre Korunması" terimi; ekolojik dengenin korunması, havada, suda, toprakta kirlilik ve bozulmaların önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için yapılan çalışmaların bütününü,

b) "Ekolojik Denge" terimi; insan ve diğer canlıların varlık ve gelişmelerini sürdürebilmeleri için gerekli olan şartların bütününü,

c) "Çevre Kirliliği" terimi; insanların her türlü faaliyetleri sonucu, havada, suda ve toprakta meydana gelen olumsuz gelişmelerle ekolojik dengenin bozulması ve aynı faaliyetler sonucu ortaya çıkan koku, gürültü ve atıkların çevrede meydana getirdiği arzu edilmeyen sonuçları,

d) "Kirleten" terimi; fiilleri sonucu doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine sebep olan gerçek ve tüzelkişileri,

e) "Atık" terimi; herhangi bir faaliyet sonucunda çevreye atılan veya bırakılan zararlı maddeleri,

f) "Alıcı Ortam" terimi; atıkların bırakıldığı yakın veya uzak çevreyi,

İfade eder.

İlkeler

MADDE 3.- Çevre korunmasına ve çevre kirliliğinin önlenmesine ilişkin genel ilkeler şunlardır.

a) Çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesi gerçek ve tüzelkişilerle vatandaşların görevi olup, bunlar bu konuda alınacak tedbirlere ve belirlenen esaslara uymakla yükümlüdürler.

b) Çevre korunmasına ve kirliliğine ilişkin karar ve önlemlerin alınması ve uygulanmasında; insan ve diğer canlı varlıkların sağlığının korunması, alınacak önlemlerin kalkınma çabalarına olumlu ve olumsuz etkileri ile fayda ve maliyetleri dikkate alınarak kısa ve uzun vadeli değerlendirmelerin yapılması esastır.

c) Arazi ve kaynak kullanım kararlarını veren ve proje değerlendirmesi yapan yetkili kuruluşlar, kalkınma çabalarını olumsuz yönde etkilememeyi dikkate alarak çevrenin korunması ve kirlenmemesi hedefini gözetirler.

d) Ekonomik faaliyetlerde ve üretim metodlarının tayininde çevre sorunlarının önlenmesi ve sınırlandırılması amacıyla en elverişli teknoloji ve yöntemler seçilir ve uygulanır.

e) İstisnaî durumlar saklı olmak üzere kirlenmenin önlenmesi, sınırlandırılması ve mücadele için yapılan harcamaların kirleten tarafından karşılanması esastır.

f) Çevreyi kirletenler ve çevreye zarar verenler sebep oldukları kirlenme ve bozulmadan doğan zararlardan dolayı kusur şartı aranmaksızın sorumludurlar. Ancak bunlar, kirlenmenin önlenmesi ve sınırlanması için yapılan giderleri ödeme sorumluluğundan, söz konusu kirlenmeyi önlemek için gerekli her türlü tedbiri aldıklarını ispat etmek kaydıyla kurtulabilirler.

g) Çevrenin korunması ve kirlenmenin önlenmesi konusunda alınacak tedbirlerin bir bütünlük içinde tespiti ve uygulanması esastır.

İKİNCİ BÖLÜM
Merkezî ve Mahallî İdarî Bölümleri ve Görevleri

Yüksek Çevre Kurulu

MADDE 4.- Bu kurul Başbakan veya görevlendireceği ilgili Devlet Bakanının başkanlığında İçişleri, Sağlık ve Sosyal Yardım, Ulaştırma, Tarım ve Orman, Sanayi ve Teknoloji, Enerji ve Tabiî Kaynaklar, İmar ve İskân, Köy İşleri ve Kooperatifler bakanları ile Devlet Planlama Teşkilatı ve Başbakanlık Çevre müsteşarlarından oluşur. Kurulun sekreterya görevleri Başbakanlık Çevre Müsteşarlığınca yürütülür.

Kurul üç ayda bir toplanır ve gerektiğinde Başbakan tarafından toplantıya çağrılabilir.

Yüksek Çevre Kurulunun görevleri

MADDE 5.- Kurul aşağıdaki görevleri yerine getirir.

a) Bu Kanunda belirtilen ilkeler doğrultusunda çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için gereken prensip kararlarını almak,

b) Gerçekleştirilen faaliyetleri gözden geçirmek, gelecek dönemlere ait esasları tespit etmek, hedefleri belirlemek,

c) Çevre kirliliği ile ilgili plan ve programları incelemek,

d) Çevrenin korunması ve çevre kirliliğini önlemek maksadıyla ülke şartlarına uygun teknolojiyi belirlemek, bu maksatla kurulacak tesislerin niteliklerini saptamak,

e) Kırsal ve kentsel alanda arazi kullanımı ilkeleri ile buna paralel olarak koruma alanları ve bu alanlarda uygulanacak kullanım esaslarını belirlemek,

f) Kirlenmenin mevcut olduğu ve olması muhtemel bölgeleri tespit etmek,

g) Çevre kirliliği ile mücadelede ve çevrenin iyileştirilmesinde görev alacak olan çeşitli bakanlıklar ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyon esaslarını düzenlemek ve bu esasların uygulanmasını sağlamak.

Mahallî Çevre Kurulu

MADDE 6.- Her ilde valinin başkanlığında il idare şube başkanları, belediye başkanı, varsa o ilde bulunan yükseköğretim kurumu temsilcisi, sanayi odası başkanından oluşan bir Mahallî Çevre Kurulu kurulur. Kurulun sekreterya görevleri il sağlık müdürlüklerince yürütülür.

Kurul ayda bir toplanır ve gerektiğinde başkan tarafından toplantıya çağrılabilir.

Mahallî Çevre Kurulunun görevleri

MADDE 7.- Kurul aşağıdaki görevleri yerine getirir.

a) Yüksek Çevre Kurulunun kararları çerçevesinde çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için gerekli kararları almak,

b) Çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesi ile ilgili uygulama programlarını il düzeyinde hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak,

c) Çeşitli bakanlık ve kuruluşların il düzeyindeki faaliyetlerini izlemek, birleştirmek, yönlendirmek ve bu konuda gerekli koordinasyonu sağlamak,

d) İlde bulunan tesis ve işletmelerin çevre kirliliği açısından yapılan denetlemelerine ait raporları incelemek, değerlendirmek ve gerekli önlemleri almak,

e) Çevre kirliliğini önleyici tedbirleri ihtiva eden eğitici faaliyetler düzenlemek,

f) İl düzeyinde çevre sorunlarını belirleyip çözüm önerileriyle birlikte Başbakanlık Çevre Müsteşarlığına bildirmek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çevre Korunmasına İlişkin Önlemler ve Yasaklar

Kirletme yasağı

MADDE 8.- Her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır.

Kirlenme ihtimalinin bulunduğu durumlarda ilgililer kirlenmeyi önlemekle; kirlenmenin meydana geldiği hallerde kirleten, kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Çevre korunması

MADDE 9.- Kırsal ve kentsel alanda arazi kullanım kararına uygun olarak tespit edilen koruma alanları ve bu alanlarda uygulanacak koruma ve kullanım esasları yönetmelikle belirlenir.

Tespit edilen bu esaslar çerçevesinde aşırı ve yanlış kullanım nedeniyle ülkenin temel ekolojik sistemlerinin dengesinin bozulması, hayvan ve bitki türlerinin nesillerinin tehlikeye düşürülmesi, doğal zenginliklerin bütünlüklerinin tahribi yasaktır.

Çevresel etki değerlendirilmesi

MADDE 10.- Gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler bir "Çevresel Etki Değerlendirme Raporu" hazırlarlar. Bu raporda çevreye yapılabilecek tüm etkiler göz önünde bulundurularak çevre kirlenmesine sebep olabilecek atık ve artıkların ne şekilde zararsız hale getirilebileceği ve bu hususta alınacak önlemler belirtilir.

«Çevresel Etki Değerlendirme Raporu»nun; hangi tip projelerde isteneceği, ihtiva edeceği hususlar ve hangi makamca onaylanacağına dair esaslar yönetmelikle belirlenir.

İşletme izni ve haber verme yükümlülüğü

MADDE 11.- Gerçekleştirilmesi planlanan kurum, kuruluş ve işletmeler mevzuatta öngörülen arıtma tesis veya sistemlerini müstakil veya ortak olarak kurmakla yükümlüdürler. Arıtma tesis veya sistemleri kurulup işletmeye hazır hale getirilmedikçe, kurum, kuruluş ve işletmelere işletme ve kullanım izni verilmez.

İşletme izni alarak faaliyete geçen herhangi bir kurum, kuruluş ve işletme, faaliyetlerinde değişiklikler yapmayı ve tesisini büyütmeyi planladığında girişimlerini önceden mahallin en büyük mülkî amirine haber vermekle yükümlüdür. Mülkî amir durumu derhal Başbakanlık Çevre Müsteşarlığına ve ilgili bakanlığa bildirir.

Her türlü atık ve artıkların arıtılması, uzaklaştırılması veya zararsız hale getirilmesi ile yükümlü kuruluşlar da bu işlemlerin yerine getirilmesinde çevreye zarar vermeyecek önlemleri alırlar.

Atık ve artıkların doğrudan veya dolaylı şekilde alıcı ortama verilmesinde uygulanması gereken teknik usuller alıcı ortamın özelliği ve o ortamdan yararlanma imkânları göz önünde tutularak yönetmelikle belirlenir.

Denetim

MADDE 12.- Atık ve artıkların arıtılması, uzaklaştırılması ve zararsız hale getirilmesi ile ilgili denetimlerin nasıl ve hangi kurum ve kuruluşlarca yapılacağı, denetleme elemanlarının nitelikleri ve yetkileri yönetmelikle belirlenir.

Kuruluş ve işletmeler faaliyetlerinin denetlenmesi için çıkardıkları atık ve artıkların özellik ve miktarına ilişkin bilgileri sürekli ve düzenli olarak belirlemek ve bu hususu belgelemekle yükümlüdürler.

Zararlı kimyasal maddeler

MADDE 13.- Havada, suda veya toprakta kalıcı özellik gösteren ve ekolojik dengeyi bozan kimyasal maddelerin üretim, ithal, taşıma, depolama ve kullanımında çevre korunması esasları dikkate alınır. Bu tür maddelerin üretim, ithal, taşıma, depolama ve kullanımına ilişkin sınırlamalar yönetmelikle belirlenir.

Gürültü

MADDE 14. — Kişilerin huzur ve sükûnunu, beden ve ruh sağlığını bozacak şekilde yönetmelikle belirlenen standartlar üzerinde gürültü çıkarılması yasaktır. Fabrika, atölye, işyeri, eğlence yeri, hizmet binaları, konutlar ve ulaşım araçlarında gürültünün asgariye indirilmesi için gerekli önlemler alınır.

Faaliyetlerin durdurulması

MADDE 15.- Bu Kanunda yazılı yasaklara aykırı hareket eden veya kanunla belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen kurum, kuruluş ve işletmelere mahallin en büyük mülkî amiri, bu yasaklara aykırı faaliyeti düzeltmek ve kanunda belirtilen yükümlülükleri yerine getirmek üzere esasları yönetmelikle belirlenen yeteri kadar bir süre verir.

Bu süre içinde yasaklara aykırı hareket ve yükümlülüğü yerine getirmemekten dolayı ayrıca ceza verilmez.

Bu süre sonunda bunları yapmayan kurum, kuruluş veya işletmelerin faaliyeti, yasağın veya yerine getirilmeyen yükümlülüğün çeşit ve niteliğine göre kısmen veya tamamen, süreli veye süresiz olarak durdurulur.

Tehlikeli hallerde faaliyetin durdurulması

MADDE 16.- Çevre kirliliğinin toplum sağlığı yönünden tehlike yarattığı hallerde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kendiliğinden veya Başbakanlık Çevre Müsteşarlığının talebi üzerine, bu kirlenmeye yol açan faaliyetlerin geçici bir süre için kısmen veya tamamen durdurulmasına karar verir ve kararın uygulanmasını mahallin en büyük mülkî amirinden ister.

Söz konusu faaliyetler bu gibi hallerde, mahallin en büyük mülkî amirinin, vereceği kararla da durdurulabilir. Bu karar derhal Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile Başbakanlık Çevre Müsteşarlığına bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Çevre Kirliliğini Önleme Fonu

Fonun kurulması ve fondan yararlanma

MADDE 17.- Çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için "Çevre Kirliliğini Önleme Fonu" kurulmuştur.

Çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için gerekli harcamaların % 45'ine kadarı, en çok yirmi yıl vadeli kredilerle Çevre Kirliliğini Önleme Fonundan desteklenir.

Fonun gelirleri

MADDE 18.- Çevre Kirliliğini Önleme Fonu;

a) Motorlu taşıt araçlarının fennî muayeneleri sırasında ayrıca alınacak fennî muayene ücretinin onda bir oranında,

b) Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre gemi siciline tescil edilen her türlü deniz aracından gros ton başına her yıl alınacak on lira,

c) Hava taşıt araçlarından, yurt içi taşımaları için ayrıca alınacak yolcu başına bilet bedelinin binde ikisi ile taşınan yük için ton başına yılda yüz lira,

d) Yüksek Çevre Kurulunca belirlenen yerlerdeki fabrika, işyeri, eğlence yeri, atölyelerden ayrıca alınacak gelir vergisinin binde biri oranında,

Fona katılma payları ile;

e) Çevre Müsteşarlığının bütçesine bu amaçla her yıl konan ödeneklerden,

f) Fondan verilecek kredilerin faizlerinden,

g) Yardım ve bağışlardan,

h) Bu Kanuna göre verilecek para cezalarından,

Oluşur.

Fonun gelirleri bir Devlet bankasında açılacak hesapta toplanır.

Bu maddenin a,b,c ve d fıkraları gereğince toplanan paralar ertesi ayın 15'ine kadar belirtilen Devlet bankasındaki hesaba yatırılır. Zamanında bu işlemi yerine getirmeyen ilgili kurum ve kuruluşlar fon için toplanan meblağı % 10 faiziyle öderler. Gecikmeye sebep olanlar hakkında kanunî işlem yapılır.

Fonun kullanılması

MADDE 19.- Çevre Kirliliğini Önleme Fonu Başbakanlık Çevre Müsteşarlığı aracılığı ile kullanılır.

Fonun ita amiri Çevre Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Devlet Bakanıdır.

Bu Fondan yapılacak harcamalar 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu ve 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Fonun gelir ve giderlerine ilişkin belgeler bütçe yılının bitiminden itibaren üç ay içinde denetlenmek üzere Sayıştay Başkanlığına verilir.

Fon ancak aşağıdaki maksatlar için kullanılır.

a) Çevre kirliliğini önleyici araştırma faaliyetleri,

b) Çevrenin temizlenmesi,

c) Çevre kirliliğini önleyici eğitim faaliyetleri,

d) Personel yetiştirilmesi,

e) Teknoloji ve proje satın alınması,

f) Proje yarışmaları düzenlenmesi,

g) Arıtma tesisi yapacak olan gerçek ve tüzelkişilere kredi yardımı,

h) Çevre kirliliğini önleyici ve çevreyi iyileştirici faaliyetlerde kullanılacak olan her türlü araç gereç alımı,

ı) Ağaçlandırma,

j) Hayvan ve bitki nesillerinin ıslahı için yapılacak çalışmalar.

Fonun gelirlerinin tahsili, tespit edilecek Devlet bankasına yatırılması, kullanımı ile ilgili hususlar ve esaslar Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Cezaî Hükümler

İdarî nitelikte cezalar

MADDE 20.- Gerçek kişilerden bu Kanunun;

a) 8 inci maddesinin birinci fıkrasındaki yasağa uymayanlara onbin lira; aynı maddenin ikinci fıkrasındaki yükümlülüğü, yetkili mercilerce usulüne göre yapılan bildirime rağmen yerine getirmeyenlere ellibin lira,

b) Yönetmelikte gösterilen koruma ve kullanım esaslarına aykırı davranmak suretiyle 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasındaki yasaklara uymayanlara onbin lira,

c) Yönetmelikle belirlenen sınırlamalara uymamak suretiyle 13 üncü maddesine aykırı davranışta bulunanlara yüzbin lira,

d) 14 üncü maddesine aykırı davranışta bulunan ve önlemleri almayanlara ikibinbeşyüz lira,

Para cezası verilir.

Yukarıdaki fiiller kuruluş ve işletmeler tarafından işlendiği takdirde; bu maddede belirtilen cezalar kuruluş ve işletmelere üç katı olarak, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 182 nci maddesi gereğince bilanço esasına göre defter tutması gereken kuruluş ve işletmelere ise bu cezalar beş katı olarak verilir.

Kuruluş ve işletmelere verilecek idarî nitelikte cezalar

MADDE 21.- Bu Kanunun;

a) 11 inci maddesinin birinci fıkrasındaki yükümlülüğü yerine getirmeyen kuruluş ve işletmelere yüzbin lira, aynı maddenin üçüncü fıkrasındaki önlemleri almayan kuruluş ve işletmelere ellibin lira,

b) 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen haber verme yükümlülüğünü yerine getirmeyen kuruluş ve işletmelere yirmibeşbin lira,

c) 12 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen yükümlülüklere uymayan kuruluş ve işletmelere ellibin lira,

Para cezası verilir.

Bu fiilleri işleyen kuruluş ve işletmeler, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 182 nci maddesi gereğince bilanço esasına göre defter tutması gereken mükelleflerden ise bu maddede belirtilen cezalar üç katı olarak verilir.

Gemiler için verilecek cezalar

MADDE 22.- Bütün sahillerimizde, karasularımız ile iç sularımız olan Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale boğazlarında, liman ve körfezlerimiz, tabiî ve sunî göllerimiz ile akarsularımızda bu Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasındaki kirletme yasağına uymayan gemiler ile deniz vasıtalarına;

a) Balast tahliyesi yapan tankerlerden, 1000 (dahil) gros tona kadar olanlara 500.000 lira, 1000 ila 5000 (dahil) gros ton arasındakilere 1.000.000 lira, 5000 gros tondan fazla olanlara 5.000.000 lira,

b) Tankerler dahil diğer gemilerden, her türlü atık ve artık döken, sintine tahliyesi yapanlara 18 (dahil) ila 1000 (dahil) gros ton arasındakilere, 500.000 lira, 1000 gros tondan fazla olanlara 1.000.000 lira,

c) 18 (hariç) gros tona kadar olan gemilere ve gemi tarifine uymayan denizi kirleten veya sintine basan (İki zamanlı kıçtan takmalı ve benzine yağ karıştırarak çalışan motorlu teknelerin egzoz kirletmeleri hariç) deniz vasıtalarına 25.000 lira,

Para cezası verilir.

Fiillerin tekrarı

MADDE 23.- Bu Kanunun 20, 21 ve 22 nci maddelerinde belirtilen fiillerin tekrarı halinde para cezaları bir katı artırılarak verilir.

İdarî cezalarda yetki

MADDE 24.- Yukarıdaki maddelerde gösterilen cezalar doğrudan doğruya mahallin en büyük mülkî amiri tarafından verilir. Bu cezalar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre mal memurluğunca tahsil edilir. Ancak 22 nci maddede gösterilen cezalar:

a) Liman sınırları içinde, doğrudan doğruya liman başkanları tarafından verilir. Cezayı derhal ve defaten ödemeyen ve bu hususta teminat ve kefalet göstermeyen gemiler, diğer deniz vasıtaları, 5 günden 15 güne kadar seyrüsefer veya faaliyetten menolunur.

Bu müddet hitamında, ceza ödenmediği takdirde, bu ceza 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri gereğince tahsil edilir.

b) Liman sınırları dışında, cezalar doğrudan doğruya Sahil Güvenlik bot komutanlarınca verilir. Cezayı derhal ve defaten ödemeyen gemiler ve götürülebilen diğer deniz vasıtaları en yakın ve uygun limana götürülerek savcılığa teslim edilir ve bu gemiler hakkında (a) fıkrasında belirtilen hususlar uygulanır.

Kendi makineleri ile tahrik edilemeyen deniz vasıtaları hakkında gerekli zabıt tutularak, durum en yakın sahildar il veya ilçe merkezindeki savcılığa intikal ettirilir.

c) Liman teşkilatının bulunmadığı yerlerdeki kirletmeler ile, bütün göl ve akarsulara yapılan kirletmeler için mülkî amirlerin ceza verme yetkileri saklıdır. Gerekli denetimi yukarıdaki esaslara uygun olarak yaparlar.

Makbuz karşılığında tahsil edilen para cezaları, mahallin en büyük mal memurluklarına yatırılır.

Gemi ve deniz araçlarına verilecek cezalarda suçun tespiti, cezanın kesilmesi usulleri ile ceza uygulamasında kullanılacak makbuzların şekli, dağıtımı ve kontrolü hususundaki esaslar yönetmeliklerle belirlenir.

İdarî cezalara itiraz.

MADDE 25.- İdarî cezalara karşı, cezanın tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir.

İtiraz idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz.

İtiraz zaruret görülmeyen hallerde, evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır.

İtiraz üzerine verilen cezalar kesindir.

Mahkemece verilecek cezalar

MADDE 26.- 12 nci maddede gösterilen belgeleme yükümlülüğünü yerine getirirken gerçeğe aykırı belge düzenleyenlere fiil daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası hükmolunur.

12 nci maddedeki yükümlülüğü yerine getirirken yetkili makamlara yanlış ve yanıltıcı bilgi verenlere altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

Diğer kanunlarda yazılı cezalar

MADDE 27.- Bu Kanunda yazılı fiiller hakkında verilecek idarî nitelikteki cezalar, bu fiiller için diğer kanunlarda yazılı cezaların uygulanmasına engel olmaz.

ALTINCI BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

Kirletenin sorumluluğu

MADDE 28.- Kirletenin kirlenmeyi durdurmak, gidermek veya azaltmak için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan gerekli harcamalar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kirletenden tahsil edilir.

Kirletenin, meydana gelen zarardan ötürü genel hükümlere göre tazminat sorumluluğu saklıdır.

Teşvik

MADDE 29.- Kirliliğin önlenmesi ve giderilmesine ilişkin faaliyetler teşvik tedbirlerinden yararlandırılır. Bu amaçla her yılın başında belirlenen teşvik sistemine Başbakanlık Çevre Müsteşarlığının görüşü alınarak yeni esaslar getirilir.

Teşvik tedbirleri ile ilgili esaslar yönetmelikle belirlenir. Bu Kanunda belirlenen cezalara neden olan fiilleri işleyen gerçek ve tüzelkişiler, verilen süre içinde söz konusu yükümlülüklerini yerine getirmedikleri takdirde bu maddede yazılı teşvik tedbirlerinden yararlanamazlar ve daha önce kendileri ile ilgili olarak uygulanmakta olan teşvik tedbirleri durdurulur.

Yasama Bölümü Sayfa : 13

İdarî makamlara başvurma

MADDE 30.- Çevreyi kirleten veya bozan bir faaliyetten zarar gören veya haberdar olan gerçek ve tüzelkişiler, idarî mükamlara başvurarak bu faaliyetin durdurulmasını isteyebilirler.

Yönetmelikler

MADDE 31.- Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak çıkarılacak yönetmelikler, ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Başbakanlık Çevre Müsteşarlığınca hazırlanır. "Yüksek Çevre Kurulu" tarafından uygun görüldükten sonra, Kanunun yürürlüğe girmesinden başlayarak en geç bir yıl içinde Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulur.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 32.- Bu Kanuna göre yürürlüğe konulacak yönetmeliklerin yayımından itibaren deniz kirliliğinin önlenmesi hususunda 618 sayılı Limanlar Kanununun 4 ve 11 inci maddeleri gereği yürürlükte bulunan ceza hükümleri uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE - Bu Kanunda belirtilen ilgili yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar gemiler ve diğer deniz taşıt araçlarına 618 sayılı Limanlar Kanununun hükümlerine göre denizlerin kirletilmesi ile ilgili olarak yapılan ceza uygulamasına devam olunur.

Yürürlük

MADDE 33.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 34.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.